

**KONTROLLUTVALGET I
FRÆNA KOMMUNE**

**Egenevaluering av kontrollutvalget sitt
arbeid**

Valgperioden 2015 – 2019

1. Innledning

Valgperioden 2015 – 2019 nærmer seg slutten og et snart 4-årig virke for kontrollutvalget i Fræna kommune er snart fullført. For å kunne oppsummere egen virksomhet, for å kunne sette eget arbeid og resultat i et kritisk lys, og for å kunne gi det påtroppende kontrollutvalget i Hustadvika kommune en god innføring til sitt arbeid, ønsker kontrollutvalget å gi en evaluering av sitt eget arbeid i valgperioden.

2. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning

Kontrollutvalget blir valgt av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kontrollutvalget skal ha sekretærbistand i sitt arbeid og kommunestyret skal i medhold av kommuneloven sørge for dette.

2.1 Kontrollutvalget sin sammensetning i perioden

Kontrollutvalget i Fræna kommune har for perioden 2015 – 2019 hatt følgende sammensetning:

Funksjon	Navn	Parti	Varamedlemmer	Nr	Navn	Parti
Leder	Ingvar Hals*	H		1.	Ole Per Nøsen	Sp
Nestleder	Lisbeth Valle	Sp		2.	Ann-Mari Hopson	Ap
Medlem	Leif Johan Lothe	Ap		3.	Remi Solbakk	H
Medlem	Inge Kvalsnes**	Krf		4.	Bente Linda Flatmo**	Krf
Medlem	Ann Helen Dalheim	Uavh.		5.	Stig Arild Lillevik	Frp

*Medlem av kommunestyret.

** K sak 85/2015: Bente Linda Flatmo får fritak fra fast plass i kontrollutvalget. Inge Kvalsnes rykker opp fra vara til fast plass.

2.2 Rammer for utvalget sitt arbeid

Kontrollutvalget er et lovpålagt organ, der mandatet har sitt grunnlag i kommuneloven § 77:

Kontrollutvalget sine oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommunelova § 77, og i forskrift om Kontrollutvalg i kommuner av 15.06.2004. Kommunestyret kan dessutan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalget sin hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og se til at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at følgende obligatoriske oppgaver blir utført:

- Regnskapsrevisjon – se til at kommunen sine regnskap blir revidert på en betryggende måte, gi uttalelse om årsregnskapet og se til at revisor sine merknader til årsregnskapet blir fulgt opp.
- Forvaltningsrevisjon – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon basert på en overordnet analyse. Bestille og få gjennomført forvaltningsrevisjoner, følge opp og rapportere resultatet fra forvaltningsrevisjonsrapporter til kommunestyret.
- Gransking eller undersøkelser – på eget initiativ, eller etter vedtak i kommunestyret, ta tak i forhold som kan oppfattes som uønsket eller i strid med mål om en effektiv og forsvarlig forvaltning av kommunen sine ressurser.

- Selskapskontroll – utarbeide plan for selskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunen sine interesser i selskap. Bestille og få gjennomført selskapskontroll, følge opp og rapportere resultatet fra selskapskontroller til kommunestyret.
- Valg av revisjonsordning – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret og eventuelt innstiller på valg av revisor.
- Budsjett – utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen.

Innenfor disse rammene skal kontrollutvalget utøve tilsynsrollen på vegne av kommunestyret for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp.

Reglement for kontrollutvalget

Det er vedtatt et eget reglement for kontrollutvalget. Reglement for kontrollutvalget er vedtatt av kommunestyret i møte 13.05.2013, k-sak 16/2013. Revidert reglement ble behandlet av kommunestyret i møte 31.08.2015, sak 54/2015.

Reglementet gir retningslinjer for sammensetning av utvalget, saksbehandling, ressurser og oppgaver.

2.3 Kontrollutvalget sine ressurser

Sekretariat

Reglement for kontrollutvalget fastslår at utvalget skal ha sekretariatsbistand tilpasset deres behov. Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal. Sekretariatet ble etablert i 2005 etter vertskommunemodellen med Molde kommune som vertskommune. I 2013 vedtok medlemskommunene å endre organisasjonsformen for sekretariatet til et Interkommunalt Samarbeid (IS) etter kommunelova § 27 som et eget rettssubjekt. Selskapet ble opprettet med ikrafttreden fra august 2013. I 2014 ble bemanningen i kontrollutvalgssekretariatet økt fra 1 til 2 årsverk. Det hadde da lenge vært uttrykt behov for en bemanningsøkning i sekretariatet på grunn av økende arbeidsmengde.

Sekretariatet lager saksutredninger, støtter kontrollutvalget med praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. Sekretariatet er bindeleddet mellom utvalg, revisjonsselskap og kommuneadministrasjonen og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

Revisjon

Revisjonsordningen skal være tilpasset kommunestyret sitt tilsynsbehov, behov for oppfølging av særskilte vedtak, kompetansenivået i kommunen og kommunen sin egen organisering og internkontroll.

Ved starten av valgperioden var Fræna kommune medeier i, og hadde avtale om levering av revisjonstjenester med Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal. Selskapet ble etablert i 1993 og leverte revisjonstjenester til Fræna kommune samt 8 andre kommuner i Romsdal og på Nordmøre.

På bakgrunn av kontrollutvalgets anbefaling vedtok kommunestyret i Fræna den 26.05.2015 i sak 26/2015 enstemmig å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS og at selskapet blir valgt som revisor for kommunen fra 01.07.2015. Selskapet ble stiftet etter vedtak i Møre og Romsdal fylkeskommune og 17 kommuner på Nordmøre og Romsdal. Av ulike årsaker ble etableringen forsinket og det nye selskapet var først i drift fra februar 2017. Selskapet har siden da levert revisjonstjenester til kommunen. Kommunestyret delegerte til kontrollutvalget ansvaret for å inngå oppdragsavtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS, som regulerer de tjenestene som selskapet leverer.

I starten fordelte revisjonsselskapet ressursene sine i forhold til årlige honorar som ble betalt av medlemskommunene. Fra 01.01.2019 gikk selskapet over til honorar etter medgått tid.

Selskapet har utført regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Til regnskapsrevisjon ble det benyttet det timetallet selskapet hvert år finner nødvendig for å kunne bekrefte kommunen sitt årsregnskap. Ressursene til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll blir brukt på bakgrunn av kontrollutvalget sine bestillinger av prosjekt, basert på plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll vedtatt av kommunestyret.

Økonomi

Kontrollutvalget utarbeider hver høst et forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen, jf. Forskrift om kontrollutvalg, kapittel 7 §18. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret.

I dette budsjettet har det inngått kostnader knyttet til utvalget sin egen aktivitet, sekretariatstjenester og revisjonstjenester. Budsjettet har fordelt seg slik:

- 2016 - 1 247 000
- 2017 - 1 263 000
- 2018 - 1 233 000
- 2019 - 1 360 000

Nedgangen i 2018 skyldtes at Kontrollutvalssekretariatet budsjetterte med bruk fra disposisjonsfond. Økningen i budsjettet for 2019 skyldtes økte revisjonskostnader da revisjonen gikk over til fakturering etter medgått tid. Beløpet for 2019 er stipulert ut fra forbruk i 2018.

3. Arbeid i utvalget

3.1 Møter

Det har gjennom perioden vært holdt 6 møter pr. år. Møtefrekvensen er tilpasset utvalget sin aktivitet og i forhold til omfanget av saker som har blitt behandlet. Kontrollutvalget sine møter er lagt til rådhuset. I tillegg har kontrollutvalget hatt felles møter med kontrollutvalget i Eide da det er disse kontrollutvalgene hver for seg som har kontroll- og tilsynsfunksjonen med Fellesnemnda for Hustadvika kommune. Fellesmøtene har ikke hatt vedtaksmyndighet. Det er blitt avholdt i alt 5 fellesmøter fra 25.1.2018 vekselvis på rådhuset i Fræna og rådhuset i Eide. Temaene har dreid seg om vedtak i Fellesnemnda og risikoområder i prosjektet. Det er prosjektleder og administrasjonssjef som har møtt for Hustadvika kommune. Møtene har vært nyttige.

Utvalget har vært opptatt av å være en synlig del av organisasjonen og å holde seg oppdatert på hva som rører seg innen de ulike virksomhetsområder. Ved mange av kontrollutvalget sine møter har det vært gitt orienteringer fra administrasjonen på forskjellige virksomhetsråder i kommunen. Kontrollutvalget har også i perioden besøkt flere av kommunen sine virksomheter. Formålet med virksomhetsbesøk er å bli kjent med den kommunale forvaltningen, og at de ansatte skal bli kjent med kontrollutvalget. Informasjon fra de som arbeider i kommunen og som kjenner forholdene best er vurdert som spesielt viktig for kontrollutvalget. På den måten har utvalget fått førstehånds kunnskap og forutsetninger for å gjøre jobben de er satt til.

Utvalget har i valgperioden hatt følgende virksomhetsbesøk eller orienteringer som alternativ til virksomhetsbesøk:

- Fræna sjukeheim og omsorgssenter, 04.04.2017
- NAV- Fræna og Eide, 05.12.2017
- Teknisk forvaltning, 13.02.2018
- Teknisk drift og anlegg, 24.04.2018
- Flyktningetjenesten, 04.02.2019

3.2 Saker

En stor del av kontrollutvalget sin saksbehandling omfatter forhold de er pålagt å arbeide med gjennom kravene i kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som blir valgt knyttet til de ulike arbeidsoppgavene, er i stor grad opp til utvalget selv å definere. Gjennom forvaltningsrevisjoner, virksomhetsbesøk og tertialrapporter er det saksbehandlingsområdet som har fått størst oppmerksomhet. Se eget avsnitt om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og undersøkelser i perioden. Kontrollutvalget har i tillegg hatt fokus på tilsynsorganer sine tilsynsrapporter og kommunen sin oppfølging av disse.

Kontrollutvalget sin saksbehandling er sammenfattet i en tiltaksplan som bygger på Plan for kontrollutvalget sin virksomhet. En kan se et visst mønster fra år til år knyttet til hvilke saker som kommer opp til ulike tider på året.

I tillegg til de lovpålagte saksområdene og saker som kontrollutvalget tar opp, hender det at utvalget får henvendelser fra innbyggerne som berører områder som kan være innenfor kontrollutvalget sitt ansvarsområde. Slike henvendelser blir behandlet seriøst uavhengig om det er et forhold som blir undersøkt videre eller at kontrollutvalget finner at dette ikke er en sak som hører til utvalget sin funksjon å se nærmere på. Kontrollutvalget har et system- og rutineperspektiv i sitt arbeid. Henvendelser kan da være tegn på rutiner, system og reglement som ikke fungerer som det skal og som kontrollutvalget kan gripe fatt i. Kontrollutvalget er i så henseende bevisst på at det ikke er et klageorgan, eller et organ for «omkamp» av politiske saker.

Kontrollutvalget har gjennom valgperioden gått gjennom store deler av kommunen sin virksomhet og behandlet 41 saker i 2015, 45 saker i 2016, 43 saker i 2017, 39 saker i 2018 og 20 saker så langt i 2019. Dette gir en liten økning i mengde saker fra forrige valgperiode.

3.3 Deltakelse i relevante fora

For å holde seg oppdatert om informasjon som er aktuell for utvalget sin oppgaveløsning, deltar medlemmene på konferanser og samlinger når det blir vurdert som relevant og mulig. Av ”faste” arrangement utvalget har vært representert på i perioden er:

- Nasjonal konferanse for kontrollutvalg i regi av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF).
- Nasjonal konferanse i regi av Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT).

I tillegg har det i perioden blitt arrangert årlige fellessamlinger for kontrollutvalgsmedlemmene i de 9 medlemskommunene som er knyttet til Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal. Formålet med samlingene har vært ulike tema som er aktuelle for kontrollutvalgsmedlemmer, som for eksempel; Arbeid i kontrollutvalget, kommuneøkonomi og habilitet.

Kontrollutvalet i Fræna er medlem i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) og deltar på årsmøtene til FKT som blir arrangert i forbindelse med Nasjonal konferanse i regi av FKT, i den grad en er representert på konferansen.

4. Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk, kontrollutvalgets instruks eller avtaler med revisor, jf. Kommuneloven § 77 nr. 4 og Forskrift om kontrollutvalg i kommuner kap. 4 § 6.

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret, jf. § 7 i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner. Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, som følge av forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp, jf. § 8 i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner.

Kontrollutvalget behandler saker om regnskapsrevisjon på flere måter gjennom året. Det er etablert rutiner for flere orienteringer fra oppdragsansvarlig revisor til kontrollutvalget i løpet av året, jf. inngått oppdragsavtale med revisor. På høsten blir plan for kommende revisjonsår presentert. Videre blir det rapportert om status for revisjonsåret på første møte på nyåret (interimsrapport). Den endelige rapporten fra revisjonsåret blir gitt i forbindelse med avlegging av revisjonsberetning og årsoppgjør rapport og knytter seg da spesifikt til arbeidet med revisjon av årsregnskapet.

Kontrollutvalget gir sin uttalelse til Fræna kommune sitt årsregnskap. Fræna kommune sitt økonomireglement sier at kontrollutvalget også skal gi uttalelse til investeringsprosjekt over 5 mill. kr for videre behandling i kommunestyret. Kontrollutvalget har ikke fått seg forelagt prosjektrengskap i denne valgperioden. Kontrollutvalget følger også med på den økonomiske utviklingen og andre forhold i Fræna kommune gjennom året ved gjennomgang av de tertialvise økonomi- og driftsrapportene fra rådmannen som blir lagt fram for formannskap og kommunestyre.

Revisjon av årsregnskapet

Kontrollutvalget har som nevnt gitt sin uttalelse til kommunen sine årsregnskap i valgperioden. Uttalelsen er ment å vere med som grunnlag for kommunestyret sin avgjørelse når kommunestyret har vurdert om kommunen sitt regnskap skal godkjennes eller ikke. Kontrollutvalget sine uttalelser i perioden kan oppsummeres slik:

Årsregnskapet 2015 - Sak 11/16: Fræna kommunes driftsregnskap for 2015 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 15 441 893 etter inndekking av tidligere års regnskapsmessige merforbruk på kr 11 200 000. Kr 544 280 000 er fordelt til drift. Kommunen har med det dekt inn alt tidligere regnskapsmessig merforbruk. Netto driftsresultat er kr 32 400 000 og utgjør 4,35 % av driftsinntektene. Netto driftsresultat bør ifølge Teknisk beregningsutvalg (TBU) minst utgjøre 1,75 %.

Årsaken til mindreforbruket tilskrives betydelig bedre resultat i enhetene, lavere pensjonskostnader og større statlig tilskudd vedrørende ressurskrevende brukere. Noen av disse forholdene var usikre helt frem til regnskapsavslutning i februar 2016. Kommunen rapporterte 31.08.2016 om et forventet merforbruk på 11 mill. kr i enhetene, mens det endelige regnskapsresultatet ble et mindreforbruk på 3 mill. kr.

Økonomistyring har hatt stort fokus i 2016 og vil få det fremover. Kommunen må investere betydelige beløp i utvikling av kommunen fremover. Dette vil gi høyere kapitalutgifter som medfører at driftsnivået må ned for å skape balanse i økonomien. Fræna kommune er i ferd med å snu utviklingen, redusere driftsnivået og må vurdere strukturelle endringer. Økonomistyring handler også om å kvalitetssikre prognosene slik at en unngår så store avvik mellom rapportert merforbruk 31.08.2016 og endelig regnskapsresultat.

Kommunen har 31.12.2015 et disposisjonsfond på 7,1 mill. kr. I tillegg kommer regnskapsmessig mindreforbruk på 15,4 mill. kr i 2015 og bundne driftsfond på 19,5 mill. kr.

Kontrollutvalget har påsett at kommuneregnskapet er revidert på en betryggende måte. Etter revisjonens mening er årsregnskapet, avgitt i samsvar med lov og forskrifter. Etter utvalgets gjennomgang av årsmelding og regnskap, samt revisors beretning, mener kontrollutvalget at årsregnskapet for 2015 gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av Fræna kommunes virksomhet og for kommunen sin økonomiske stilling pr. 31.12.2015. Ut over dette, og det som fremgår av saksframlegget til kontrollutvalget og revisjonsberetningen, har kontrollutvalget ikke merknader til Fræna kommunes regnskap for 2015.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner årsregnskapet for Fræna kommune for 2015 slik det er avlagt.

Årsregnskapet 2016 - Sak 16/17: Fræna kommunes driftsregnskap for 2016 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 16 295 000 og kr 580 642 000 til fordeling til drift. Netto driftsresultat er positivt med kr 33 540 000 som utgjør 4,8 % av driftsinntektene. Dette bør minimum være 1,75 %. Kommunen har over to år hatt et netto driftsresultat godt over anbefalt nivå for en sunn økonomiforvaltning.

Noen driftsenheter har også i 2016 hatt utfordringer med å holde budsjettet, men regnskapet viser at enhetene totalt har et mindreforbruk på kr 1 436 000 som er et avvik på nærmere null prosent.

Fræna kommunes disposisjonsfond utgjør pr. 31.12.2016 kr 35 994 000 som bla. består av regnskapsmessig mindreforbruk fra tidligere år på 15,4 mill. kr og årets avsetning i tråd med budsjettet på 13,7 mill. kr. I tillegg kommer regnskapsmessig mindreforbruk i 2016 på 16,3 mill. kr hvis kommunestyret vedtar en slik avsetning til disposisjonsfondet. Fræna kommune har et akseptabelt nivå på disposisjonsfondet.

Fræna kommune har de siste år ikke hatt vesentlige investeringer. Dermed er heller ikke lånegjelden høy i forhold til gjennomsnittet i fylket eller landet. Nå står kommunen foran store investeringer og da vil lånegjelden øke. Da er det viktig med et tilfredsstillende disposisjonsfond til både å finansiere investeringer og takle økte rente- og avdragsutgifter.

Det fremgår av rådmannens årsrapport at det i 2016 er brukt 20 mill. kroner mindre til investeringer i Fræna kommune enn det som var bevilget i budsjettet. Dette mindreforbruket utgjør 24 % av budsjettet. Årsaken til dette fremgår ikke av årsrapporten.

Kontrollutvalget merker seg at det ikke er samsvar mellom skjema 1 B i regnskapet og tilsvarende oppstilling i rådmannens årsberetning. Dette bør være sammenlignbart ellers er det ikke konsistens mellom årsberetning og årsregnskap.

Etter revisjonens mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Etter utvalgets gjennomgang av årsrapport og regnskap, samt revisors beretning, mener kontrollutvalget at årsregnskapet gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av Fræna kommunes virksomhet og for kommunen sin økonomiske stilling pr. 31.12.2016.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner årsregnskapet for Fræna kommune for 2016 slik det er avlagt.

Årsregnskapet 2017 - Sak 12/18: Fræna kommunes driftsregnskap for 2017 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 23 211 547 og kr 580 642 000 til fordeling drift. Netto driftsresultat viser 62 mill. kr i mindreforbruk, som utgjør 7,3 % av driftsinntektene. Dette inkluderer mindreforbruk som vedrører fellesnemnda i Eide og Fræna med 22 mill. kr og som er avsatt til bunde driftsfond. Korrigert for dette utgjør netto driftsresultat et reelt mindreforbruk på 40 mill. kroner, som utgjør 4,7 % av driftsinntektene. Kommunestyrets målsetting for 2017 om et netto driftsresultat på 4,5 % av driftsinntektene er dermed oppnådd. Dette bør ifølge Teknisk beregningsutvalg(TBU) minimum utgjøre 1,75 % av driftsinntektene. Kommunen har de siste 3 år hatt et netto driftsresultat godt over anbefalt nivå for en sunn økonomiforvaltning.

Regnskapet viser at enhetene totalt har et mindreforbruk på kr 4 867 000. Noen driftsenheter har også i 2017 hatt utfordringer med å holde budsjettet. Det er noen enheter innenfor skole og barnehage samt Teknisk drift og anlegg som viser merforbruk.

Fræna kommunes disposisjonsfond utgjør pr. 31.12.2017 kr 63 608 000. Det er i 2017 avsatt kr 27 615 000 til disposisjonsfondet som inkluderer forrige års regnskapsmessige mindreforbruk på kr 16 295 000. Disposisjonsfondet utgjør 7,5 % av driftsinntektene og er over det nivå på 5 % som ble forutsatt i økonomiplanen for 2017-2020. Sammen med det regnskapsmessige mindreforbruket i 2017 på kr 23 212 000, forutsatt at dette blir avsatt til disposisjonsfond, har Fræna kommune et disposisjonsfond på kr 86 820 000 og et nivå på disposisjonsfondet som tilsvarer 10,9 % av driftsinntektene. Anbefalingene i måltallene fra Fylkesmannen er at disposisjonsfondet minimum bør utgjøre 4 % av driftsinntektene. Kontrollutvalget sin konklusjon er at Fræna kommune har en buffer til å møte uforutsette driftsutgifter samt egenfinansiering av investeringer.

Fræna kommune har de siste årene ikke hatt vesentlig investeringer. Dermed er heller ikke lånegjelden høy i forhold til gjennomsnittet i fylket eller landet. Nå står kommunen foran store investeringer og da vil lånegjelden øke. Da er det viktig med et tilfredsstillende disposisjonsfond til både å finansiere investeringer og takle økte rente- og avdragsutgifter.

Det fremgår av rådmannens årsrapport at det i 2017 er brukt 70,5 mill. kroner mindre til investeringer i anleggsmidler enn det som var bevilget i revidert budsjett. Dette mindreforbruket utgjør 54 % av budsjettet. Årsaken til dette fremgår av årsrapporten. Det kan synes som at budsjettet ikke er realistisk. Mange av prosjektene er ikke igangsatt eller bare delvis igangsatt. Det fremgår ikke årsak til dette. Kontrollutvalget har gjennom behandling av tertialrapportene vært opptatt av å ha god og rapportering og realistisk

budsjettering. Rådmannen beskriver i sin årsrapport at det er lagt betydelige ressurser i å få til bedre prosjektstyring på kommunens investeringsprosjekt.

En er i gang og det blir gjort fremskritt. En har likevel en jobb å gjøre og arbeidet som er startet vil bli videreført inn i 2018.

Fræna kommunes brutto lånegjeld utgjør kr 717 100 000 pr. 31.12.2017. Korrigert for ubrukte lånemidler og utlån utgjør kommunens netto lånegjeld kr 620 400 000. Dette tilsvarer 73 % av driftsinntektene. Kommunens lånegjeld er relativt moderat og på linje med landsgjennomsnittet. En bør også ta i betraktning at en del av lånegjelden er selvfinansierende da den er knyttet til betalingsområder og kompensasjonsområder som bla. VAR. Lånegjelden vil stige markant i økonomiplanperioden med de vedtak om investeringer som er fattet.

Kontrollutvalget merker seg at det ikke er samsvar mellom skjema 1 B i regnskapet og tilsvarende oppstilling i rådmannens årsberetning. Dette bør være sammenlignbart ellers er det ikke konsistens mellom årsberetning og årsregnskap. Kontrollutvalget merker seg at det ikke er samsvar mellom skjema 1A og skjema 1B. Kontrollutvalget merker seg at regnskapstallene for 2016 ikke er konsistens med tilsvarende tall avlagt i 2017. Kontrollutvalget merker seg at det i rådmannens kommentar i årsmeldingen om årets overskudd ikke er konsistens med tall som fremkommer i regnskapet. Kontrollutvalget merker seg at budsjettet ikke er regulert når det gjelder kommunestyrets vedtak om avsetning og bruk av mindreforbruket i 2016.

Etter revisjonens mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Etter utvalgets gjennomgang av årsrapport og regnskap, samt revisors beretning, mener kontrollutvalget at årsregnskapet gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av Fræna kommunes virksomhet og for kommunen sin økonomiske stilling pr. 31.12.2017.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner årsregnskapet for Fræna kommune for 2017 slik det er avlagt.

Årsregnskapet 2018 - Sak 14/19: Fræna kommunes driftsregnskap for 2018 viser et regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på kr 0 og kr 603 735 887 til fordeling drift. Netto driftsresultat viser kr 0. Dette bør ifølge Teknisk beregningsutvalg(TBU) minimum utgjøre 1,75 % av driftsinntektene. Kommunen har de 3 foregående år hatt et netto driftsresultat godt over anbefalt nivå for en sunn økonomiforvaltning. Dette er en ugunstig situasjon der kommunen ikke lenger bygger egenkapital for å møte fremtidige utfordringer i drift eller investering.

Regnskapet viser at enhetene totalt har et merforbruk på kr 10 886 000 mot et mindreforbruk på kr 4 867 000 i 2017. Dette viser en betydelig endring av økonomien og utfordringer med å holde budsjettet. Det er blant annet funksjonene institusjonsdrift, hjemmebaserte tjenester, skoler og barnehager som viser økt forbruk i forhold til 2017.

Fræna kommunes disposisjonsfond utgjør pr. 31.12.2018 kr 65 733 000. Disposisjonsfondet utgjør 7,6 % av driftsinntektene og er over det nivå på 5 % som ble forutsatt i økonomiplanen for 2017-2020. Anbefalingene i måltallene fra Fylkesmannen er at disposisjonsfondet minimum bør utgjøre 4 % av driftsinntektene. Kontrollutvalget sin konklusjon er at Fræna kommune har en buffer til å møte uforutsette driftsutgifter samt egenfinansiering av investeringer. Men 2018 viste at kommunen ikke produserte vesentlig overskudd som grunnlag for avsetning til disposisjonsfondet.

Fræna kommune har de siste årene ikke hatt vesentlig investeringer. Dermed er heller ikke lånegjelden høy i forhold til gjennomsnittet i fylket eller landet. Nå står kommunen foran store investeringer og da vil lånegjelden øke. Da er det viktig med et tilfredsstillende disposisjonsfond til både å finansiere investeringer og takle økte rente- og avdragsutgifter.

Det fremgår av rådmannens årsrapport at det i 2018 er brukt 25,7 mill. kroner mindre til investeringer i anleggsmidler enn det som var bevilget i revidert budsjett. Dette mindreforbruket utgjør 16 % av budsjettet. Årsaken til dette fremgår av årsrapporten. Noen av prosjektene er ikke igangsatt eller bare delvis igangsatt.

Fræna kommunes brutto lånegjeld utgjør kr 766 408 000 pr. 31.12.2018. Korrigert for ubrukte lånemidler og utlån utgjør kommunens netto lånegjeld kr 703 598 000. Dette tilsvarer 82 % av driftsinntektene. Kommunens lånegjeld er relativt moderat og på linje med landsgjennomsnittet. En bør også ta i betraktning at en del av lånegjelden er selvfinansierende da den er knyttet til betalingsområder og kompensasjonsområder som bla. VAR. Lånegjelden vil stige markant i økonomiplanperioden (Hustadvika kommune) med de vedtak som er fattet.

Kontrollutvalget uttrykker bekymring for den økonomiske utviklingen i enhetene fra 2017 til 2018 og etterlyser tydeligere konsekvenser når det ikke leveres på den budsjетtrammen som kommunestyret har fastsatt.

Kommunen har et korrigert merforbruk i tjenestene sammenlignet med landsgjennomsnittet på 24 mill. kr. Dette gir rom for innsparinger på mange områder.

Kontrollutvalget merker seg at det heller ikke i år er samsvar mellom skjema 1 B i regnskapet og tilsvarende oppstilling i rådmannens årsberetning. Dette bør være sammenlignbart ellers er det ikke konsistens mellom årsberetning og årsregnskap.

Etter revisjonens mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Etter utvalgets gjennomgang av årsrapport og regnskap, samt revisors beretning, mener kontrollutvalget at årsregnskapet gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av Fræna kommunes virksomhet og for kommunen sin økonomiske stilling pr. 31.12.2018.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner årsregnskapet for Fræna kommune for 2018 slik det er avlagt.

5. Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal, jf. Kommuneloven § 77 nr. 4, påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Kontrollutvalget skal, jf. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner § 10, minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget skal, jf. § 9, påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i kapittel 5 og jf. § 11 rapportere til kommunestyret hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse. Kontrollutvalget skal, jf. § 12 påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp og avgi rapport

til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp.

Det er utarbeidet **Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 13.09.2016, sak 26/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 14.11.2016 i K sak 135/16.

Arbeidet med forvaltningsrevisjon har vært høyt prioritert i hele utvalgsperioden. Kontrollutvalget har gjort mange vurderinger og hatt drøftinger for å finne gode arbeidsmetoder både i prioritering av prosjekt, samarbeid med revisjonsselskapet og i sammenheng med behandling av avlagte rapporter.

Frekvensen for utarbeiding av planer for forvaltningsrevisjon skal i følge kommuneloven være minimum en gang hver valgperiode. Kontrollutvalget har hatt rutiner for utarbeidelse av slike planer. Det er tatt gjennomgang av den vedtatte planen når det blir gjort nye bestillinger av forvaltningsrevisjoner.

Kontrollutvalget har hatt dialog med den politiske og administrative ledelsen undervegs i prosessen med utforming av plan for forvaltningsrevisjon og tatt med seg konstruktive innspill til planleggingen av forvaltningsrevisjonsarbeidet.

Ved bestilling av forvaltningsrevisjoner har utvalget lagt mye arbeid i å få innrettet bestillingene slik at de skal ha fokus på de forhold utvalget mener er viktig. Samarbeidet og dialogen med revisor har vært viktig.

Forvaltningsrevisjonsrapporter blir systematisk lagt fram for kontrollutvalget etter hvert som de er ferdig. Rapportene er sendt videre til kommunestyret. Etter kommunestyret sin behandling og vedtak, er rapportene fulgt opp med tanke på å se til at vedtakene og anbefalingene blir realisert og arbeidet videre med i administrasjonen.

5.1 Gjennomførte forvaltningsrevisjoner

Kontrollutvalget har i valgperioden bestilt og behandlet 2 forvaltningsrevisjonsrapporter. Videre har en hatt til oppfølging 3 forvaltningsrevisjonsrapporter fra forrige valgperiode. Kontrollutvalget har i tillegg bestilt og fått levert en undersøkelse fra revisjonen :

1. Oppfølging av tidligere avlagt rapport.

Forvaltningsrevisjonsrapporten ”**Kvalitet i grunnskoleopplæringa i Fræna kommune**” ble lagt frem i forrige valgperiode, i møte 11.06.2013 sak PS 20/13 og senere behandlet i kommunestyret i møte 23.09.2013 i k-sak 47/2013, med følgende anbefalinger:

Fræna kommune bør:

1. fortsatt prioritere arbeidet med systematisk oppfølging av læringsresultatet.
2. sikre at opplæringslova § 9-4 om «Systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane (internkontroll)» blir ivaretatt, og prioritere iverksetting av nytt kvalitetssystem.
3. fortsatt prioritere tidlig innsats og tilpassa opplæring.
4. i samarbeid med PPT vurdere om det er forsvarlig saksbehandlingstid for spesialpedagogiske tiltak.
5. videreutvikle kommunikasjon og samarbeid skole-hjem og vektlegge gjensidige forventninger og reell medvirkning.

6. fortsatt prioritere ulike tiltak for å sikre tilstrekkelig kompetanse. (rekruttering, kompetanseutvikling etc.)
7. vurdere andel assistenter i forhold til fagutdanna personale, og opplegget rundt bruken av assistenter (veiledning etc.).
8. følge opp medarbeiderundersøkelsen i større grad særlig når gjelder tiltak/handlingsplan.
9. ha spesiell fokus på lærertetthet for 1-4 trinn jf. opplæringsloven § 1-3.
10. videreutvikle dialogen mellom rektor og rådmannsnivå og legge til rette for at rollen som pedagogisk leder kan ivaretas.
11. i større grad samordne plan- og styringssystemet herunder ulike mål for skoleområdet og en tydeligere kobling mellom mål, prioriterte områder og økonomi.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten ble første gang behandlet i møte 24.11.2014 i sak 34/14. Kontrollutvalget vil fremover følge opp kommunens videre arbeid med følgende 4 punkt:

- Fortsatt prioritere tidlig innsats og tilpasset opplæring.
- Videreutvikle kommunikasjon og samarbeid skole-hjem og vektlegge gjensidige forventninger og reell medvirkning.
- Ha spesiell fokus på lærertetthet for 1.- 4. trinn, jfr. Opplæringsloven.
- Videreutvikle dialogen mellom rektor og rådmannsnivå og legge til rette for at rollen som pedagogisk leder kan ivaretas.

I møte 29.10.2015 redegjorde skolefaglig rådgiver for kommunens videre arbeid med å følge opp de fire gjenstående anbefalingene fra revisjonen. Kontrollutvalget anser saken for avsluttet fra utvalgets side på bakgrunn av redegjørelsen i møtet 29.10.2015.

2. Oppfølging av tidligere avlagt rapport.

Forvaltningsrevisjonsrapporten «**Rolleforståelse og demokratiske prosesser mellom politisk og administrativ ledelse i Fræna kommune**» ble lagt frem i forrige valgperiode, i møte 23.05.2014 i sak 18/14 og av kommunestyret 16.06.2014 i sak 24/2014, med følgende anbefalinger:

1. **Fræna kommune bør prioritere opplæring av folkevalgte**

Det er vedtatt at opplæring skal gjennomføres, og at denne skal ha vekt på rolleforståelse og formelle og etiske retningslinjer. Opplæringen bør klargjøre roller og ansvar, og gjennom dette sikre at kommunen får på plass et godt samarbeidsklima.

2. **Fræna kommune bør revidere delegasjonsreglementet**

Delegasjonsreglement for Fræna kommune er fra 2003. Det anbefales at delegasjonsreglement revideres. Reglementet bør framover revideres og vedtas i begynnelsen av hver valgperiode.

3. **Fræna kommune bør implementere og ta i bruk etiske retningslinjer**

Fræna kommune har utarbeidet forslag til etiske retningslinjer. Retningslinjene bør vedtas og implementeres i hele organisasjonen.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten ble første gang behandlet i møte 29.04.2015. Kontrollutvalget ber sekretariatet om å tilskrive administrasjonen i Fræna kommune og be om orientering om hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp, jf. vedtakets pkt. 2 i k-sak 24/2014. I møte 21.09.2015 orienterte kommunalsjef og delte ut et notat fra administrasjonen som viste de tiltak som de har/vil sette i verk. Kontrollutvalget ønsker at

denne skal settes opp som egen sak til utvalgets neste møte. Kontrollutvalget behandlet saken i møte 29.10.2015, sak PS 32/15. Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse om oppfølging av rapporten «Politisk ledelse i Fræna kommune og grunnleggende demokratiske prinsipper» til etterretning. Kontrollutvalget anser saken for avsluttet fra utvalgets side på bakgrunn av redegjørelsen i møtet 29.10.2015.

3. Oppfølging av tidligere avlagt rapport.

Forvaltningsrevisjonsrapporten «**Samhandlingsreformen i Fræna kommune**» ble behandlet av kontrollutvalget i møte 10.03.2015, sak PS 4/15 og av kommunestyret 23.05.2015 i sak 31/2015, med følgende anbefalinger:

- Fræna kommune bør vurdere hvordan folkehelse i planleggingen skal ivaretas i henhold til krav i lovverket og avtaler, og hvordan kommunen kan sikre rapportering.
- Fræna kommune bør videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet (om folkehelse) og avklare nærmere organisering og ansvarsfordeling.
- Fræna kommune bør videreføre arbeidet med kompetanseutvikling herunder kompetanseplan og samarbeidet med helseforetaket.
- Fræna kommune bør videreutvikle arbeidet med å sikre helhetlige og koordinerte tjenester herunder legge til rette for koordinator og tverrfaglig samarbeid.
- Fræna kommune bør sikre medvirkning, forankring og vurdere ansvarsfordelingen for oppfølging av samarbeidsavtalen mellom kommunen og Helse Møre og Romsdal.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten ble første gang behandlet i møte 14.06.2016. Kontrollutvalget hadde ingen merknader til oppfølgingen fra revisjonen, men viser til brev av 06.06.2016 fra revisjonen der kontrollutvalget blir bedt om å vurdere å holde seg orientert om oppfølgingen av samarbeidsavtalen mellom Fræna kommune og Helse Møre og Romsdal. Kontrollutvalget vil følge opp dette ved å sette det på oppfølgingslisten. Kontrollutvalget ble i møte 13.09.2016 orientert av rådmannen. Kontrollutvalget anser saken for avsluttet fra utvalgets side på bakgrunn av redegjørelsen i møtet 13.09.2016.

1. Behandling av bestilt rapport i perioden.

Under kommunestyret sitt møte 14.11.2016 kom det i sak 135/16 om plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 en bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt: «**Anbudshåndtering, bygge- og anleggsledelse, eiendomsforvaltning.**»

Kontrollutvalget i Fræna behandlet i sitt møte 06.12.2016 i sak 43/16 bestilling av forvaltningsrevisjon om «Anbudshåndtering, bygge- og anleggsledelse, eiendomsforvaltning» i Fræna kommune. Dette med bakgrunn i kommunestyrets konkrete bestilling i møte 14.11.2016, sak PS 135/2016 under behandling og vedtak av plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019. Vedtak i sak 43/16 i kontrollutvalget i Fræna den 6.12.2016: Kontrollutvalget viser til Fræna kommunestyre sitt vedtak i sak PS 135/2016 den 14.11.2016 og bestiller følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:

Anbudshåndtering, bygge- og anleggsledelse, eiendomsforvaltning.

1. Gjennomgangen skal basere seg på forbedrings- og læringspunkter.
2. Prosjektet bestilles utført hos Møre og Romsdal Revisjon IKS
3. Prosjektplan utarbeides og legges fram for kontrollutvalget.

Prosjektplanen ble vedtatt i kontrollutvalget sitt møte 13.02.2017, sak 04/17. Forvaltningsrevisjonsrapporten ble behandlet i kontrollutvalget sitt møte 14.09.2017, sak 25/17 der følgende anbefalinger ble vedtatt av kommunestyret i møte 19.10.2017, sak 74/2017:

- Fræna kommune bør ferdigstille arbeidet med å utarbeide oversikter over vedlikeholdsbehov.
- Fræna kommune bør ferdigstille arbeidet med å utarbeide kalkyler for nødvendige vedlikeholdskostnader for det enkelte bygg.
- Fræna kommune bør ta i bruk og samle aktuell informasjon om kommunale bygg i ett Forvaltning-Drift-Vedlikeholdssystem (FDV-system).
- Fræna kommune bør sikre at virksomhetsledere som nytter kommunale bygg, får informasjon og blir involvert i kartlegginger, planer og prioriteringer.
- Fræna kommune bør sikre at ansatte som foretar innkjøp får nødvendig opplæring i nytt regelverk og kommunens innkjøpsreglement.
- Fræna kommune bør evaluere reglement for kommunale byggeprosjekt etter en tid.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten

Kontrollutvalget i Fræna fattet i sitt møte 25.10.2016 i sak 40/16 følgende vedtak:

Kontrollutvalget er kjent med at rådmannen i tidligere møte orienterte utvalget om at den negative bygningsmessige tilstanden til Haukås skole kom overraskende på kommunens ledelse.

Kontrollutvalget ser i saken om investeringer i skolebygg at det opereres med salgsubjekter og summer.

Ut fra disse forhold vil kontrollutvalget be rådmannen om svar på hvilke rutiner som gjelder for innhenting og vurdering av tilstandene på bygningene samt hvilket grunnlag salgssummer er fundert på.

1. Er det innhentet uavhengige tilstandsrapporter på bygninger generelt og i tilfelle fra hvor mange aktører på samme objekt?
2. Er det innhentet flere uavhengige tilstandsrapporter for Helsesenteret og Haukås skole og hva er i tilfelle konklusjonen i disse?

Kontrollutvalget er kjent med at Fræna ungdomsskole nå er ferdig opprustet. På bakgrunn av at det har fremkommet usikkerhet i forhold til om lovverket er fulgt, ønsker kontrollutvalget å undersøke hvorvidt «Lov om offentlige anskaffelser» med forskrifter er blitt fulgt.

Kontrollutvalget ønsker å bestille en slik undersøkelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Brev og bestilling ble sendt fra kontrollutvalget til Møre og Romsdal Revisjon IKS den 07.11.2016. Nesten samtidig med denne bestillingen ble det foretatt en bestilling av et forvaltningsrevisjonsprosjekt (se sak PS 25/17) om «eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse». Spørsmålet fra kontrollutvalget var om en kunne se disse to bestillingene i sammenheng. I samråd med kontrollutvalg og revisjon ble det avtalt at disse to bestillingene ble behandlet som to separate saker. Den 26.06.2017 sendte revisjonen et brev til Fræna kommune der kontrollutvalgets spørsmål besvart innen 15.8.2017.

Kontrollutvalgets brev til revisjonen og kontrollutvalgets vedtak i sak 40/16 var vedlagt brevet fra revisjonen. Svar fra Fræna kommune til revisjonen forelå i brev datert 03.07.2017. Den 29.08.2017 oversender revisjonen dokumentasjon og sin vurdering av situasjonen til kontrollutvalget. I møte 14.09.2017 sak 26/17 tar kontrollutvalget kommunen og revisjonen sitt svar til orientering og vil følge opp saken ved å inkludere den i oppfølgingen av sak PS 25/17 pkt. 3 (Forvaltningsrevisjonsrapporten «Anbudshåndtering, bygge- og anleggsledelse, eiendomsforvaltning.»)

I møte 24.04.2018 sak PS 14/18 vil kontrollutvalget på generelt grunnlag undersøke hvilke rutiner som gjelder for søknad, godkjenning, valg av leverandør og byggkontroll for kommunens egne bygg. Denne undersøkelsen bygges inn i oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet «Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune»,

Den 06.09.2018 sender utvalget oppfølgingsbrev til rådmannen med svarfrist 30.09.2018. Rådmannen meldte tilbake til kontrollutvalget i brev av 28.09.2018. I utvalgets møte 30.10.2018 sak PS 30/18 orienterte rådmannen.

Kontrollutvalget følger opp videre at det blir lagt fram tilstandsrapport for innvendig status, samt kostnadskalkyle for vedlikeholds-/ renoveringsbehov

Kontrollutvalget følger opp videre at rådmannen sikrer at ansatte som foretar innkjøp får nødvendig opplæring i nytt regelverk og kommunens innkjøpsreglement

Kontrollutvalget følger opp videre at rådmannen evaluerer reglementet for kommunale byggeprosjekt og resultatet fra evalueringen.

Dette står fortsatt på kontrollutvalgets oppfølgingsliste.

2. Behandling av bestilt rapport i perioden.

Kontrollutvalget i Fræna vedtok i sitt møte 25.09.2018, sak PS 23/18, å bestille forvaltningsrevisjon av «**Saksbehandlingsrutiner i Fræna kommune**».

Temaet inngår i Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019 under kapitlet «Plan- og styringssystem». Prosjektet ble bestilt gjennomført av Møre og Romsdal Revisjon IKS. Prosjektplanen ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 28.11.2018, sak PS 36/18.

Kontrollutvalget godkjente de problemstillinger som var lagt til grunn i prosjektplanen. Formålet med forvaltningsrevisjonsprosjektet var å undersøke om Fræna kommune sikrer forsvarlig saksbehandling med utgangspunkt i investeringsprosjekter.

Forvaltningsrevisjonsrapporten «Saksbehandlingsrutiner i Fræna kommune» ble oversendt fra Møre og Romsdal Revisjon IKS 10.05.2019. Rapporten svarte ut bestillingen.

Forvaltningsrevisjonsrapporten ble behandlet i kontrollutvalget sitt møte 21.05.2019, sak 16/19 der følgende anbefalinger ble vedtatt av kommunestyret i møte 19.06.2019, sak PS 18/2019:

1.

- Fræna kommune bør samle aktuelle rutiner, retningslinjer og saksbehandlingsrutiner i sitt kvalitetssystem.
- Fræna kommune bør, i større grad og raskere, evaluere gjennomførte investeringsprosjekt.

- Fræna kommune bør, der saker og dokumenter unntas offentlighet, sikre at det foreligger hjemmel for dette.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at anbefalingene blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
 3. Kommunestyret ber rådmannen til kontrollutvalgets møte 17.09.2019, utarbeide en skriftlig plan for hvordan anbefalingene skal følges opp.
 4. Anbefalingene fra kontrollutvalget kunne vært flere og tydeligere om Fræna kommune hadde fortsatt som egen kommune. Kontrollutvalget forventer på grunnlag av dette at rapporten blir brukt som verktøy i oppbygging av struktur, rutiner og prosedyrer i Hustadvika kommune.

Saken står fortsatt til oppfølging hos kontrollutvalget.

3. Oppfølging av andre forvaltningsrevisjonsrapporter

Kontrollutvalget vedtok i møte 05.12.2017, sak 39/17 å slutte seg til kontrollutvalget i Eide sin bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet «Drift og forvaltning av PPT-tjenesten for Eide, Fræna og Gjemnes». Kontrollutvalget i Eide har bestilt et forvaltningsrevisjonsprosjekt på PPT-tjenesten. Fræna kommune er med i den interkommunale PPT-tjenesten for Gjemnes, Eide og Fræna. Fræna kommune kan bli med i dette prosjektet på denne bakgrunn. Kontrollutvalget i Fræna ønsker deltakelse og åpner prosjektet for dette. Forvaltningsrevisjonsrapporten ble behandlet i kontrollutvalget i Eide 09.05.2018 og anbefalingene fra kontrollutvalget ble vedtatt i kommunestyret i Eide 14.06.2018, sak PS 18/46 med følgende vedtak og anbefalinger:

1. Eide kommune bør sikre at vakante stillinger blir besatt av kvalifiserte medarbeidere.
2. Eide kommune bør sikre at tilmeldte saker følges opp innen akseptabel tid.
3. Eide kommune bør sikre at det utarbeides oversikter over saksbehandlingstid fra henvisning til sakkyndig vurdering er utarbeidet.
4. Eide kommune bør sikre at prosedyrene i PP-tjenesten gjennomgås og oppdateres.
5. Eide kommune bør sikre at det avsettes tid og ressurser til hjelp til barnehagene og skolene i arbeid med kompetanse- og organisasjonsutvikling.
6. Eide kommune bør sikre at avvikssystem etableres.

I møte i kontrollutvalget i Eide den 13.11.2018 redegjorde enhetsleder PPT GEF for oppfølging av anbefalingene vedtatt i Eide kommunestyre 14.06.2018 i sak PS 18/46, «Kontrollutvalget i Eide - forvaltningsrevisjonsrapport PPT GEF». Orienteringen i kontrollutvalget sitt møte 13.11.2018 var ment som en foreløpig statusmelding. I brev av 23.04.2019 til rådmannen i Eide ber kontrollutvalget i Eide på bakgrunn av vedtaket i Eide kommunestyre den 14.06.2018, sak PS 18/46 om skriftlig tilbakemelding fra rådmannen til neste møte i kontrollutvalget 23.05.2019 på status for oppfølging av anbefalingene i kapittel 4.3 i forvaltningsrevisjonsrapporten.

Saken var ment satt til behandling i kontrollutvalget i Eide den 23.05.2019, men grunnet sykefravær hos saksbehandler i Eide kommune ble saken vedtatt utsatt da svar ikke var mottatt. Sak om oppfølging er satt på sakskartet til kontrollutvalget i Eide sitt møte 11.09.2019. Svar fra enhetsleder er mottatt 02.09.2019.

5.2 Granskninger eller undersøkelser

Kontrollutvalget kan på eget initiativ eller etter oppfordring fra kommunestyret gjennomføre granskninger eller undersøkelser. Det har vært en del undersøkelser i valgperioden. Men de fleste større undersøkelser er organisert som ordinære og planmessige forvaltningsrevisjoner. Slike undersøkelser kan også føre til senere forvaltningsrevisjoner.

Kontrollutvalget har i denne valgperioden hatt følgende undersøkelser på sakskartet:

- 1. Rutiner for innhenting og vurdering av tilstandene på bygningene samt hvilket grunnlag salgssummer er fundert på.**
- 2. Oppfølging av «Lov om offentlige anskaffelser» med forskrifter ved opprusing av Fræna ungdomsskole.**
- 3. Rutiner for søknad, godkjenning, valg av leverandør og byggkontroll for kommunens egne bygg.**

Viser til saken ovenfor om behandling av forvaltningsrevisjonsrapporten «Anbudshåndtering, bygge- og anleggsledelse, eiendomsforvaltning.»

Alle disse tre undersøkelsene ble vedtatt overført til oppfølging av nevnte forvaltningsrevisjonsrapport.

- 4. Personalforvaltning og spørsmål til rådmannen som angår forhold til reglement, rutiner og retningslinjer på personalområdet.**

Leder i kontrollutvalget har mottatt en henvendelse fra en tidligere ansatt i kommunen som går på flere punkter angående personalforvaltning. Kontrollutvalget ønsker i møte 30.10.2018 sak PS 26/18 på bakgrunn av henvendelsen, å rette noen spørsmål til rådmannen som angår forhold til reglement, rutiner og retningslinjer på personalområdet. Brev går til rådmannen den 08.11.2018 med 7 spørsmål. Rådmannen svarer ut de generelle spørsmål til møtet 04.02.2019, men de spørsmål som går på konkrete forhold til en tidligere ansatt unnlater rådmannen å svare kontrollutvalget på da rådmannen henviser til at personalsaker er et område som er delegert fra kommunestyret til rådmannen og han anser dette som et område kontrollutvalget ikke har ansvar for å føre kontroll og tilsyn med. Kontrollutvalget sender nytt brev til rådmannen den 20.03.2019 der kontrollutvalget ikke kan se at det er noen grunn til å unnlate å svare kontrollutvalget med begrunnelse i at kommunestyret har delegert personalsaker til rådmannen. Kontrollutvalget ser tvert imot på kontroll og tilsyn av delegert myndighet som en viktig oppgave for utvalget. Kontrollutvalget spør hvilken hjemmel rådmannen viser til når det gjelder å unnlate å svare kontrollutvalget på spørsmålene det er vist til. Kontrollutvalget viser til kommuneloven § 77 nr. 1 og 7.

Rådmannen svarer i brev av 14.05.2019 følgende til kontrollutvalget:

Spørsmål 3 og 4 fra kontrollutvalget går på personalforhold i knyttet til en (tidligere) ansatt i Fræna kommune. Rådmannen avsto i brev av 16.01.2019 å kommentere disse spørsmålene.

Kontrollutvalget ber – med henvisning til Kommuneloven § 77 nr. 7, igjen om at rådmannen besvarer disse spørsmålene. Rådmannens lovforståelse er ikke endret siden forrige svar ble gitt til kontrollutvalget. Kommuneloven § 77 nr. 4 og 5 beskriver de forhold som kontrollutvalget skal føre tilsyn med, og følgelig har krav på fullt innsyn i (ref. § 77 nr. 7).

Innsyn i personalmessige forhold knyttet til en arbeidstaker inngår ikke i kontrollutvalgets mandat å føre tilsyn med. Dette er – i hht. gjeldende delegeringsreglement, delegert til rådmannen.

Rådmannen vil kontakte lovavdelingen i Kommunal- og Moderniseringsdepartementet for å få deres lovforståelse på dette punktet. Rådmannen avstår følgelig fortsatt fra å kommentere pkt. 3 og 4.

Den 14.05.2019 sender kontrollutvalget v/sekretariatet spørsmål til Fylkesmannen i Møre og Romsdal om hvordan en skal tolke § 77 i kommuneloven.

Den 21.05.2019 svarer Fylkesmannen i Møre og Romsdal følgende:

En legger til grunn at det en spør om er hvorvidt kontrollutvalgets mandat er begrenset til de oppgaver som følger av kommuneloven (koml.) § 77 nr. 4 og 5, med den virkning at kontrollutvalgets innsynsrett i koml. § 77 nr. 7 er begrenset til disse oppgavene.

Kontrollutvalgets mandat fremgår av koml. § 77 nr. 1 første punktum; kontrollutvalget skal forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning. Et kontrollutvalg kan derfor ta opp ethvert forhold ved den kommunale virksomhet så lenge det kan defineres som kontroll eller tilsyn. Kontroll- og tilsynsoppgavene i koml. § 77 nr. 4 og 5 kommer således i tillegg til den generelle beskrivelsen av kontrollutvalgets ansvar slik det fremgår av koml. § 77 nr. 1 første punktum.

Det er videre ikke slik at kontrollutvalgets adgang til informasjon om kommunens virksomhet er begrenset til de oppgaver som følger av koml. § 77 nr. 4 g 5. Kontrollutvalget har informasjons- og innsynsrett til opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som er nødvendige for at kontrollutvalget skal kunne utføre sine oppgaver og det er kontrollutvalget selv som avgjør hva som anses nødvendig for denne kontrollen.

Svaret fra Fylkesmannen er tydelig. Kontrollutvalget har få begrensninger i sin innsynsrett eller å få de redegjørelser de anser nødvendig for å føre kontroll på vegne av kommunestyret. Det må i tilfelle være oppdragsgiveren, kommunestyret, som innskrenker kontrollutvalgets myndighet og arbeidsområde.

Kontrollutvalget ser alvorlig på at rådmannen med henvisning til kommunelovens § 77 nr. 4 og 5 har unnlatt å svare kontrollutvalget på spørsmål stilt den 08.11.2018 på personalområdet og den fortolkning at saker med delegert myndighet, benevnt personalområdet, ikke skal være underlagt kontroll og tilsyn fra kontrollutvalget.

Rådmannen har ingen hjemmel til å nekte dette og det fører til at kontrollutvalget ikke får den fremdrift og svar de mener er nødvendig i saken.

Derfor rapporterer kontrollutvalget forholdet til oppdragsgiver kommunestyret den 29.05.2019. Kontrollutvalget forventer at kommunestyret gir tilbakemelding på om utvalget skal følge opp saken videre mot rådmannen.

Saken blir tatt opp i Fræna kommunestyre i sak RS 6/2019 den 19.06.2019. Der har rådmannen en lengre redegjørelse. Ingen vedtak ble fattet.

Den 13.08.2019 sender rådmannen en epost til kontrollutvalget der rådmannen har konferert lovforståelse med juridisk ekspertise i Kommunal- og Moderniseringsdepartementet (KMD).

KMD konkluderer med at dette er informasjon kontrollutvalget skal gis tilgang til under forutsetning av at kontrollutvalget godtgjør/begrunner hvorfor slike opplysninger anses som nødvendige for at kontrollutvalget skal kunne utføre sin oppgave.

Rådmannen antar at en slik vurdering og begrunnelse vil bli oversendt, og vil – så snart denne er mottatt, besvare de spørsmålene som står ubesvart.

Den 19.08.2019 sender kontrollutvalget et brev til rådmannen med følgende innhold: I eposter fra rådmannen til kontrollutvalget 13.08.19 melder rådmannen at departementet konkluderer med at dette er informasjon kontrollutvalget skal gis tilgang til under forutsetning av at kontrollutvalget godtgjør/begrunner hvorfor slike opplysninger anses som nødvendige for at kontrollutvalget skal kunne utføre sin oppgave.

Rådmannen antar at en slik vurdering og begrunnelse vil bli oversendt, og vil – så snart denne er mottatt, besvare de spørsmålene som står ubesvart.

Kontrollutvalget har brukt for lang tid på denne saken og det forsinker kontrollutvalgets arbeid og effektivitet.

Kontrollutvalget er ikke et klageorgan, og har heller ikke til hensikt å gripe inn i enkeltsaker. Derimot bruker kontrollutvalget enkeltsaker, mottatte henvendelser og annen info som grunnlag for å kontrollere om:

1. Det er etablert lover og eksternt/internt regelverk på området
2. Det er fattet politiske vedtak på området
3. Det er delegert myndighet på området
4. Det er etablert interne rutiner på området
5. Regelverket etterleves
6. Politiske vedtak etterleves
7. Delegert myndighet etterleves
8. De interne rutinene etterleves

På punkt 5-8 nytter kontrollutvalget i stor grad revisjonen til å utføre arbeidet.

Så konklusjonen på hvorfor kontrollutvalget trenger slike opplysninger som anses nødvendige for at kontrollutvalget skal kunne utføre sin oppgave i tråd med § 77 nr. 1 i kommuneloven, står forklart i pkt. 1-8 ovenfor.

Kontrollutvalget imøteser et snarlig svar.

5. Saksbehandlingsrutiner

Kontrollutvalget i Fræna kommune bestilte i møte 04.02.2019 i sak PS 08/2019 en undersøkelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS om saksbehandlingsrutiner.

Kontrollutvalget har i perioden mottatt flere henvendelser som angår saksbehandlingen i Fræna kommune.

Gode saksbehandlingsprosesser er viktig blant annet for å ivareta brukernes rettssikkerhet. Det er også en forventning om at kommunen skal fatte riktige avgjørelser. Ha rettferdig, rask og god saksbehandling, og at det skal være forutberegnelighet i avgjørelsene gjennom at kommunen opptrer konsekvent og at tilsvarende saker behandles likt.

Med bakgrunn i dette og at bestillingen av forvaltningsrevisjonsrapport i møte 25.09.2018 ikke ville dekke alt, besluttet kontrollutvalget i møte 04.02.2019, sak PS 08/19 å bestille en undersøkelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS. Undersøkelsen skulle omhandle saksbehandlingsrutinene i Fræna kommune som er beskrevet i saken og som ikke ble omhandlet i det bestilte forvaltningsrevisjonsprosjektet.

Rapporten ble levert fra revisjonen 07.05.2019 i henhold til plan og svarer ut den bestilling kontrollutvalget vedtok i møte 04.02.2019, sak PS 08/19. Rapporten ble behandlet i kontrollutvalget sitt møte 21.05.2019 sak PS 17/19 der revisjonen uttrykte følgende anbefalinger:

- Rådmannen bes sørge for at alle saksbehandlere er informert om arkivplan og saksbehandlingsrutiner som er lagret der.
- Rådmannen bes sørge for å implementere og kontrollere at prosedyrene og rutinene etterleves.
- Rådmannen bes sørge for at saksbehandlere får informasjon og oppdatert informasjon om ansvar, oppgaver og rutiner knyttet til saksbehandling. Det bør gå fram av det enkelte dokument når og hvem som har godkjent dette, og når dokumentet skal revideres.
- Rådmannen bes sørge for at bestemmelsene om restanse og restansekontroll gjøres klarere. Dette gjelder særlig i forhold til når kontroll skal gjennomføres og hvordan resultat skal rapporteres.
- Undersøkelsen, og oppfølging av denne, sees i sammenheng med pågående arbeid med å etablere Hustadvika kommune.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i saken:

Kontrollutvalget ber om at rådmannen følger anbefalinger som resultat av undersøkelsen «saksbehandlingsrutiner».

Kontrollutvalget følger opp undersøkelsen ved å føre den opp på oppfølgingslisten.

Kontrollutvalget ber om at funn og anbefalinger blir med inn i oppbygging av rutiner og prosedyrer i Hustadvika kommune.

6. Selskapskontroll

Kontrollutvalget skal, jf. Kommuneloven § 77 nr. 5 og Forskrift om kontrollutvalg i kommuner § 13, påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. Kontrollutvalget skal, jf. § 13, minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.

Det er utarbeidet **Plan for selskapskontroll 2016 – 2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 13.09.2016, sak 27/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 14.11.2016 i K sak 134/16.

Gjennomføring av eierskapskontroll forutsetter at kommunen har utarbeidet eierskapsmelding (retningslinjer for forvaltning av kommunens interesser i selskap samt eierstrategier for hvert enkelt selskap). *Eierskapsmelding 2011* for Fræna kommune ble vedtatt av kommunestyret i møte 23.05.2011 i k-sak 22/2011. *Eierskapsmelding 2013/2014* ble behandlet av kommunestyret i møte 23.09.2013 i k-sak 45/2013. Rådmannen opplyser i kontrollutvalgsmøte 06.12.2016 at det blir fremlagt revidert eierskapsmelding til politisk behandling tidlig i 2017. Revidert eierskapsmelding for Fræna kommune ble vedtatt i Fræna kommunestyre 16.02.2017 i k-sak 1/2017.

Det er nedsatt en egen arbeidsgruppe i Hustadvika kommune som skal foreta en gjennomgang av alle interkommunale samarbeid og legge frem en sak for Fellesnemnda om disse skal avvikles eller videreføres.

Det er ikke bestilt eller gjennomført selskapskontroller i perioden.

Etter kommuneloven § 80 skal kontrollutvalget og kommunen sin revisor varsles om generalforsamlingen og har rett til å være tilstede på denne, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

Kontrollutvalget har ikke blitt varslet om avholdte representantskapsmøter i interkommunale selskap (IKS) eller generalforsamlinger i kommunalt eide aksjeselskap (AS), bortsett fra heleide selskap.

7. Påse-ansvaret overfor revisjonen

Kontrollutvalget skal, jf. Kommuneloven § 77 nr.4, påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte og påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal, jf. Forskrift om Kontrollutvalg i kommuner § 4, føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Med bakgrunn i å være folkevalgte lekfolk, uten noen revisjonsfaglig bakgrunn, kan det oppleves som utfordrende å ha ansvar for at kommunen har en god, betryggende og forsvarlig revisjonsordning. Når det gjelder regnskapsrevisjon så gir Forskrift om Kontrollutvalg i kommuner §§ 4 og 6 mer innhold i hva som ligger i begrepet forsvarlig revisjonsordning:

§ 6: "Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjer, eller avtaler med revisor."

For forvaltningsrevisjon og selskapskontroll sier ikke forskriften noe bestemt om hva slags kvalitetskrav som skal legges til grunn for arbeidet. Forskrift om revisjon §7, 2.ledd peker likevel på at :

"Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området, og det skal etableres revisjonskriterier for det enkelte prosjekt"

Det er i Forskrift om revisjon i kommuner, kap.5 og 6, fastsatt formelle krav som skal stilles til valgt regnskapsrevisor og forvaltningsrevisor, krav til utdanning, vandel, uavhengighet og objektivitet. Disse forholdene hviler det et ansvar på revisor å dokumentere, og at det er etablert rutiner for at dette skjer. Det som kan oppleves som en større utfordring, er å følge med på at innholdet i revisjonsarbeidet skjer på en tilfredsstillende måte, og finne gode ordninger for hvordan utvalget kontinuerleg kan være oppdatert og trygg på at revisjonsordningen er tilfredsstillende.

Kontrollutvalget i Fræna har inngått oppdragsavtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS (MRR), for henholdsvis regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget i Fræna godkjente oppdragsavtalen med MRR i møte 05.12.2017, sak 40/17. I avtalen er det forutsatt bl.a. at revisjonen skal legge til rette for at kontrollutvalget kan oppfylle sitt ansvar for tilsyn med revisjonen. I dette ligger det at revisjonen skal rapportere til kontrollutvalget fra sitt arbeid og ha et kvalitetssystem i samsvar med lov og revisjonsstandarder.

For at utvalget skal følge opp sitt ansvar, slik det går frem av formelle krav i forskriftene og i de omtalte avtalene, har kontrollutvalget lagt vekt på en god dialog med revisor. Revisor skal gi kontrollutvalget informasjon om det løpende revisjonsarbeidet og enkeltprosjekt. For forvaltningsrevisjon foregår dialogen i hovedsak knyttet til prosjekt og knyttet til forberedelser til plan for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget har lagt vekt på at kommunikasjon med revisor skal bidra til at undersøkelsene får det fokus utvalget ønsker. Utover planlegging og framlegging av prosjektplan og rapporter, deltar forvaltningsrevisor i møter på forespørsel fra utvalget. Kontrollutvalget mener å ha funnet gode samarbeidsordninger og etablert rutiner som setter utvalget i stand til å ha nødvendig informasjon om revisjonsarbeidet og til å ha trygghet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

I tillegg har kontrollutvalget høsten 2018 og i møte 28.11.2018, for første gang, behandlet en systematisk gjennomgang av revisjonen sitt arbeid. Denne ble gjennomført med bakgrunn i Norges kommunerevisors forbund (NKRF) sine veiledere «Kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon» og «Kontrollutvalgets påseansvar for forvaltningsrevisjon».

- **Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar med revisjonen – revisjonsåret 2017.**

Ut fra gjennomgangen som ble gjort, ble det vurdert at revisjonsordningen som Fræna kommune hadde for revisjonsåret 2017, var forsvarlig.

Tilsvarende behandler kontrollutvalget høsten 2019 Vurdering av kontrollutvalget sitt tilsynsansvar med revisjon - revisjonsåret 2018.

8. Erfaringer fra arbeidet i denne valgperioden

8.1 Forholdet til politisk ledelse

Kontrollutvalget utfører tilsynsfunksjonen på vegne kommunestyret, som har det overordnede ansvaret for kontroll og tilsyn. Utvalget har gjennom hele perioden vært opptatt av å ha god dialog med den politisk ledelsen og oppdatert kjennskap til hva som til en hver tid er kommunestyret sine behov.

Saker fra kontrollutvalget blir løpende lagt frem for kommunestyret, enten det er rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjoner, årsmeldinger eller planer for selskapskontroll og forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget sine møteprotokoller blir lagt frem som referatsaker i kommunestyret. Ordfører møter i kontrollutvalget sine møter hvis det er ønskelig.

8.2 Forholdet til administrativ ledelse

Kontrollutvalget opplever å ha gode relasjoner til administrativ ledelse og stort utbytte av positiv dialog om generelle forhold i kommunen og i sammenheng med konkrete prosjekt og oppgaver bortsett fra manglende svar og redegjørelser i enkeltsaker og saken om personalspørsmål nevnt i pkt. 5.2 pkt. 5 ovenfor spesielt. Administrasjonen gir informasjon og deltar i møter når kontrollutvalget ber om det og gir uttrykk for å ha forståelse for kontrollutvalget sin rolle og arbeid. Utvalget skulle imidlertid sett at rådmannen svarte raskere på skriftlige henvendelser. Kontrollutvalget har også for mange saker som ennå står til oppfølging på oppfølgingslisten som følge av dette.

Utvalget har lagt vekt på å lytte til signal fra administrasjonen blant annet ved å ha samtaler, virksomhetsbesøk og å være åpne for innspill i arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon. På den måten har det fremkommet viktig kunnskap fra de som kjenner organisasjonen best og en har hatt anledning til å avstemme oppfatninger rundt utfordringer og risiko i organisasjonen. Denne informasjonen har vært nyttig i kontrollutvalget sin utvelgelse av prosjekt, når de har lagt vekt på å gjøre prioriteringer ut fra mest mulig tilgjengelig informasjon.

Når det gjelder kommunikasjonen i sammenheng med de enkelte prosjekt eller revisjonsarbeidet ellers, er det revisorene sitt ansvarsområde og ikke noe kontrollutvalget involverer seg i. Kontrollutvalget har ansvar for oppfølgingen av kommunestyret sine vedtak i kontroll- og tilsynssaker. I de tilfeller vedtakene setter krav til administrasjonen sin oppfølging, blir i stor grad frister for oppfølging og rapportering overholdt. Administrasjonen synes å ha lojalitet til vedtakene. Kontrollutvalget må likevel få tilføye at en skulle sett at en fikk en raskere avslutning på oppfølging av enkelte forvaltningsrevisjonsrapporter fra administrasjonen sin side.

Vedtaksoppfølgingen er i hovudsak god og administrasjonen sin etterlevelse av kontroll- og tilsynssaker er i stor grad tilfredsstillende. Et unntak er oppfølging av budsjettvedtaket der kommunen de siste årene har hatt merforbruk i enhetene i forhold til budsjettet.

8.3 Valg av revisjonsordning. Valg av revisor

Sommeren 2018 tok revisjonsselskapet KomRev3 IKS, som er revisjonsselskapet for kommunene på nordre sunnmøre, kontakt med Møre og Romsdal Revisjon IKS for å diskutere om det var mulig å få til en sammenslåing av selskapene. Ved årsskiftet 2018/2019 vedtok representantskapene i de to selskapene å slutte seg til konklusjoner og innstilling om å etablere et samvirkeforetak; Møre og Romsdal Revisjon SA. Det ble sendt en henstilling til eierkommunene/fellesnemndene om å stifte selskapet. Sak om eierskap og selskapsdannelse er ikke en sak for kontrollutvalget. Kommunestyret i Fræna vedtok i møte 19.06.2019 å etablere selskapet og gå inn som medeiere.

Med hjemmel i kommuneloven § 78 nr. 3 og 4, er kontrollutvalget tillagt innstillingsretten i spørsmål om valg av revisjonsordning og revisor.

Når en kommune har gjort valg av revisjonsordning, så blir det vanligvis ikke gjort en ny vurdering av dette uten at det blir tatt initiativ til det. Selv om det ikke var tatt noe initiativ til å vurdere en annen revisjonsordning, så vurderte sekretariatet at det var naturlig at

kontrollutvalget og kommunestyret fikk en beskrivelse av de ulike alternativene som var å velge blant. Det var et naturlig kryssningspunkt å gjøre en slik vurdering, når det ble tatt initiativ til å etablere et nytt revisjonsselskap.

Kontrollutvalget i Fræna innstilte til Fræna kommunestyre om valg av revisjonsordning og valg av revisor i Hustadvika kommune i møte 21.05.2019, sak 18/19.

Kontrollutvalgets innstilling

1. Fræna kommunestyre godkjenner at Hustadvika kommune fortsetter med revisjon i egenregi.
2. Fræna kommunestyre velger Møre og Romsdal Revisjon SA som revisor for Hustadvika kommune, forutsatt at selskapet blir stiftet.
3. Kontrollutvalget inngår og godkjenner oppdragsavtaler med Møre og Romsdal Revisjon SA.

Kommunestyret i Fræna behandlet saken i møte 19.06.2019 sak PS 23/2019 og vedtok kontrollutvalget sin innstilling.

9. Oppsummering

Med bakgrunn i mandat og det arbeidet som kontrollutvalget har gjort for Fræna kommune i valgperioden 2015-2019, er utvalget sine medlemmer av den oppfatning at kontrollutvalget har en viktig rolle i en lærende organisasjon i stadig utvikling og kan nyttes inn mot etableringen av Hustadvika kommune. Kontrollutvalgene i Fræna og Eide har hatt flere felles møter der ulike tema og risikoer er drøftet uten vedtak.

Kontrollutvalget har i valgperioden hatt viktige og spennende oppgaver der en har belyst mange av kommunen sine tjenesteområder. Utvaglet opplever stort sett at det er god forståelse for kontrollorganet sin rolle og funksjon i kommunen, noe som er avgjørende for at utvalget skal kunne gjøre en god jobb.

Kontrollutvalget har i valgperioden fått laget nødvendige plandokument: Plan for selskapskontroll og plan for forvaltningsrevisjon. Plan for kontrollutvalget sin virksomhet i perioden 2016-2019, kom også på plass. Planverket er således på plass og gjennomføringen er gjort i tråd med målsettingene som er satt. Kontrollutvalget mener, ut fra det ovenstående, å ha oppfylt sine pålagte oppgaver i kommuneloven på en tilfredsstillende måte.

Målet om å være uavhengige i sitt arbeid mener kontrollutvalget at de har ivarettatt på en god måte. I utvalget sine møter er det kontroll- og tilsynsperspektivet som styrer diskusjon og vedtak, mens partipolitiske hensyn blir lagt til side. Sakene som er behandlet i utvalget bærer ikke preg av å være politiske omkamper eller ha partipolitiske agendaer. Utvalget har vært bevisst på problemstillinger knyttet til selvstendighet og satt dette høyt i sitt arbeid.

Avslutningsvis vil kontrollutvalget takke kommunestyret og administrasjonen i Fræna kommune for et godt samarbeid i valgperioden som har bidratt til konstruktivt samarbeid og gode resultat.

Kontrollutvalget vil med dette ønske det påtroppende kontrollutvalget i Hustadvika kommune lykke til i den neste valgperioden der nye interessante og krevende oppgaver venter.

Ingvar Hals
leder

Lisbeth Valle
nestleder

Leif Johan Lothe
medlem

Inge Kvalsnes
medlem

Ann Helen Rødal Dalheim
medlem